

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4Co/760/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3112226296
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Lichnerová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3112226296.4

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v právnej veci navrhovateľa F., s.r.o., so sídlom W., F. XX, G.: XX XXX XXX, zastúpeného Advokátskou kanceláriou C. F., s.r.o. so sídlom W., L. 4, proti odporcovi X. republika - Ministerstvo spravodlivosti SR, so sídlom Bratislava, Župné námestie 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín zo dňa 08. apríla 2015, č. k. 15C/217/2012-134, takto

rozhodol:

Odvolačný súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa dovolacie konanie zastavil. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že súdu prvého stupňa bolo dňa 19.01.2015 doručené dovolanie navrhovateľa proti potvrdzujúcemu rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 05.11.2014 sp. zn. 17Co/497/2014. Navrhovateľ bol výzvou súdu zo dňa 26.02.2015 vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie vo výške 40,00 eur v lehote 10 dní od doručenia výzvy podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov v spojení s § 2 ods. 1 písm. a/, ods. 4, § 5 ods. 1 písm. a/, § 6 ods. 1, ods. 2, § 10 ods. 1 zákona a s prihliadnutím na § 18ca zákona s tým, že dovolacie konanie je konaním samostatným a dovolanie navrhovateľa smeruje voči potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, ktoré bolo vydané po 30.09.2012. Výzva bola právnomu zástupcovi navrhovateľa doručená dňa 06.03.2015. Proti výzve podal navrhovateľ odvolanie, namietal, že uznesenie neobsahuje podstatnú náležitosť, a to odôvodnenie v zmysle § 169 ods. 1 O.s.p. Uviedol, že podľa Položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov sa poplatok vyrubuje za žalobu na náhradu škody, teda, že spoplatneniu podlieha len podanie žaloby, ale nie dovolanie ako je tomu pri Položke 1 Sadzobníka súdnych poplatkov. Dodal, že podal dovolanie a nie žalobu, pričom súd nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdному poplatku. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo 39/2007, podľa ktorého za súdne konania, ktoré nie sú uvedené v prílohe zákona (Sadzobník súdnych poplatkov), sa súdne poplatky nevyberajú; v takomto prípade poplatková povinnosť nevzniká a analogické určenie výšky súdneho poplatku neprichádza do úvahy. Uviedol, že v Sadzobníku nie je jasne a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie dovolania pri tomto druhu žalôb. Podotkol, že podľa ustanovenia § 18ca zákona z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012, pričom žaloba bola podaná pred týmto dátumom a preto je nutné aplikovať právny stav pred 30.09.2012. Navrhol napadnuté uznesenie zrušiť bez náhrady. V občianskom súdnom konaní sú pojmy žaloba a návrh na začatie konania pojmami obsahovo zhodnými (§ 79 ods. 1 O.s.p.), preto v uvedenom prípade nie je rozdiel v tom, či zákonodarca označil predmet poplatkového úkonu slovami "zo žaloby", tak ako je uvedené v Položke 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, alebo slovami "z návrhu na začatie konania", tak ako je to napríklad uvedené v Položke 1 Sadzobníka súdnych poplatkov. V prípade Položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov je stanovený poplatok za konanie. Na takýto poplatok sa vzťahuje ustanovenie § 6 ods. 2 zákona, podľa ktorého sa poplatok za dovolanie vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku. Na záver súdu o tom, že na dovolanie navrhovateľa sa vzťahuje

poplatková povinnosť, postačuje jazykový výklad bez použitia analógie a svojvoľného rozširovania okruhu úkonov, ktoré poplatkovej povinnosti podliehajú. To je aj dôvodom, prečo takáto aplikácia zákona nie je ani v rozpore s judikatúrou Najvyššieho súdu SR, na ktorú žalobca poukazoval. V danej veci nebolo možné aplikovať ani ustanovenie zákona, podľa ktorého z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30.09.2012 (§ 18ca). V uvedenej veci totiž začalo dovolacie konanie, ktoré je konaním samostatným až po 30.09.2012, dňa 07.03.2014 podaním dovolania Podaním dovolania tak vznikla navrhovateľovi poplatková povinnosť, ktorá sa stala jeho podaním splatnou (§ 5 ods. 1 písm. a/ a § 8 ods. 1). Keďže v Sadzobníku súdnych poplatkov je v prípade Položky 7a ustanovený súdny poplatok za konanie vo výške 20 eur, v prípade dovolacieho konania sa súdny poplatok za dovolanie vyberá vo výške 40 eur (§ 6 ods. 2). Nakoľko navrhovateľ vyrubený súdny poplatok za dovolanie na výzvu súdu a v určenej lehote nezaplatil, i keď o následkoch jeho nezaplatenia bol riadne poučený, súd dovolacie konanie zastavil. Po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil § 2 ods. 4, § 5 ods. 1 písm. a), § 6 ods. 1, 2, § 8 ods. 1, § 10 ods. 1 a § 18ca zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ. Vychádzajúc zo znenia pol. č. 7a sadzobníka súdnych poplatkov, podľa ktorej súd prvého stupňa vyrubil súdny poplatok, dôvodil, že spoplatneniu podľa tejto položky podlieha len podanie návrhu na náhradu škody, a nie ďalšie úkony vo veci samej, ako sú odvolanie, dovolanie a pod. Súdu prvého stupňa vytykal, že svojvoľne rozšíril okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku a navrhovateľ, ktorý podal dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu a nie žalobu, preto nemôže byť vyzvaný na platenie súdneho poplatku za podané dovolanie. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 29.03.2007, sp. zn. 4 Cdo 39/2007. Mal za to, že v prílohe zákona o súdnych poplatkoch nie je jasne a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie dovolania proti rozhodnutiu súdu o návrhu na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Vychádzajúc z uvedeného uzavrel, že navrhovateľovi bola v rozpore so zákonom o súdnych poplatkoch uložená poplatková povinnosť v prípade, kde ju nemal. Ďalej zdôraznil, že použitie analógie legis je v prípadoch vyrubenia súdneho poplatku vzhľadom na čl. 59 ods. 2 ústavy vylúčené, v opačnom prípade dochádza k zásahu zo strany štátu do základného práva účastníka na súdnu ochranu, zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, ale rovnako tak k porušeniu čl. 12 ods. 1 a 13 ods. 1 písm. a) ústavy, podľa ktorého povinnosti možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd. Na podporu svojej argumentácie spomenul nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 252/05 zo dňa 22. marca 2006. V nadväznosti na uvedené uviedol, že súd je pri výkone svojej rozhodovacej právomoci viazaný čl. 2 ods. 2 a teda platí, že môže konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Okrem toho v danom prípade bol návrh podaný pred 01.10.2012, konanie teda začalo pred účinnosťou zákona č. 286/2012 Z. z., preto bolo podľa jeho názoru v súvislosti s podaným dovolaním potrebné aplikovať právny stav platný do 30.09.2012, kedy uvedené konanie bolo od poplatku vecne oslobodené. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu považoval za zrejmé, že u neho neexistuje legálna povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podané dovolanie, preto ani nemôže existovať dôvod na zastavenie konania pre nesplnenie neexistujúcej povinnosti zaplatiť súdny poplatok. Vzhľadom na to žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa písomne nevyjadril.

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd prejednal vec podľa ust. § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Podľa § 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, súdne poplatky sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry uvedené v sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov, ktorý tvorí prílohu tohto zákona.

Podľa § 2 ods. 4 zákona o súdnych poplatkoch, v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie. Poplatníkom je tiež ten, kto podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu a v konaní nebol úspešný.

Podľa § 4 ods. 1 písm. k) zákona o súdnych poplatkoch (v znení účinnom do 30.09.2012), od poplatku je oslobodené súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 5 ods. 1 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch, poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Podľa § 6 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch, ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej. Poplatok za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku.

Podľa § 7 ods. 10 zákona o súdnych poplatkoch, v odvolacom konaní je základom poplatku cena nároku uplatňovaného v odvolaní. To platí i pre dovolanie.

Podľa § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním návrhu na začatie konania alebo dovolania, prvostupňový súd vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú určí spravidla v lehote desiatich dní od doručenia výzvy; ak aj napriek výzve poplatok nebol zaplatený v lehote, súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník vo výzve poučený. Súd vyzve poplatníka na zaplatenie poplatku splatného podaním návrhu na začatie konania predtým, ako nariadi pojednávanie tak, aby lehota od zaplatenia poplatku do pojednávania, vydania platobného rozkazu a rozkazu na plnenie alebo rozhodnutia bez nariadenia pojednávania nebola dlhšia ako dva mesiace; túto lehotu môže predseda súdu z dôležitých dôvodov predĺžiť.

Podľa § 18ca zákona o súdnych poplatkoch, z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30.09.2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30.09.2012, i keď sa stanú splatnými po 30.09.2012.

Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľ podal na súde prvého stupňa návrh na začatie konania, ktorým sa voči odporcovi domáhal náhrady majetkovej škody a nemajetkovej ujmy v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. O tomto návrhu rozhodol súd prvého stupňa rozsudkom č. k. 15C/217/2012-61 zo dňa 17.12.2013 tak, že návrh zamietol, a ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 17Co/467/2014-95 zo dňa 05.11.2014. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 29.12.2014. Proti predmetnému potvrdzujúcemu rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ dovolanie, ktorým rozsudok krajského súdu napadol v celom rozsahu. V nadväznosti na uvedené súd prvého stupňa výzvou zo dňa 26.02.2015, doručenou navrhovateľovi dňa 06.03.2015, vyzval navrhovateľa, aby v lehote 10 dní od doručenia výzvy zaplatil súdny poplatok za dovolanie vo výške 40 eur /§ 10 ods. 1 zák. č. 71/1992 Zb. v znení zmien a doplnkov/. Zároveň ho poučil, že ak nebude poplatok v určenej dobe zaplatený, súd konanie zastaví. Na túto výzvu reagoval navrhovateľ podaním odvolania. Nakoľko však súdom prvého stupňa súdom stanovenú poplatkovú povinnosť navrhovateľ v určenej lehote nespĺnil, napadnutým uznesením súd prvého stupňa konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku zastavil.

Po preskúmaní veci dospel odvolací súd k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa treba za daných procesných okolností jednoznačne považovať za vecne správne, a to s prihliadnutím na skutočnosť, že navrhovateľ využil svoje právo podať mimoriadny opravný prostriedok proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, na základe čoho bol v súlade s citovanou procesnoprávnou úpravou zákona o súdnych poplatkoch súdom prvého stupňa riadne vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku v lehote 10 dní od doručenia výzvy spolu pri súčasnom poučení o následkoch nezaplatenia poplatku, avšak napriek uvedenému svoju poplatkovú povinnosť v stanovenej lehote a ani do okamihu vydania napadnutého rozhodnutia nespĺnil. Súdu prvého stupňa pritom nepochybne vzniklo oprávnenie a zároveň aj povinnosť vyrubiť navrhovateľovi súdny poplatok za podané dovolanie, keďže toto smerovalo proti meritórnemu rozhodnutiu odvolacieho súdu, pričom v prípade jeho nezaplatenia poplatníkom mu s poukazom na § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch neostávalo iné, než konanie o dovolaní navrhovateľa zastaviť.

Odvolacie námietky navrhovateľa odvolací súd nepovažoval za opodstatnené. Pokiaľ ide o výzvu súdu prvého stupňa na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie, ktorú navrhovateľ neúčinne napadol odvolaním (išlo o výzvu, ktorá nemá charakter rozhodnutia) odvolací súd túto považuje za výsledok správneho procesného postupu súdu prvého stupňa. Je totiž nepochybné, že navrhovateľ využil svoje právo podať proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej mimoriadny opravný prostriedok v zákonom stanovenej lehote, s čím zákon o súdnych poplatkoch v zmysle § 5 ods. 1 písm. a) ex lege spája vznik poplatkovej povinnosti na strane poplatníka, za ktorého treba s poukazom na § 2 ods. 4 citovaného zákona považovať toho, kto podal dovolanie. Poplatková povinnosť by podľa tohto ustanovenia nevznikla dovolateľovi výlučne za predpokladu, že by bol oslobodený od platenia súdnych poplatkov. Zákonom č. 286/2012 Z. z. bolo s účinnosťou od 01.10.2012 vypustené § 4 ods. 1 písm. k) zákona o súdnych poplatkoch, čoho dôsledkom je v tejto súvislosti skutočnosť, že z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté po nadobudnutí účinnosti tejto novelizácie sa poplatky vyberajú podľa aktuálne účinných predpisov (§ 18ca zákona o súdnych poplatkoch a contrario). Na základe uvedeného treba dospieť jednoznačne k záveru, že navrhovateľovi podaním dovolania dňa 19.01.2015 vznikla poplatková povinnosť a úlohou súdu prvého stupňa bolo vyrubiť mu výzvou súdny poplatok podľa príslušnej položky sadzobníka, k čomu aj pristúpil.

Navrhovateľ sa v odvolaní snažil predostrieť argumentáciu, v zmysle ktorej spoplatneniu podľa položky č. 7a podlieha len podanie návrhu na náhradu škody a súd prvého stupňa tak svojvoľne rozšíril okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku, ak tento vyrubil aj za podanie dovolania. S uvedeným názorom odvolací súd nemôže súhlasiť a v danej súvislosti poukazuje na znenie samotného zákona o súdnych poplatkoch, ktorý podanie dovolania (vo veci samej) v § 5 ods. 1 písm. a) priamo spája so vznikom poplatkovej povinnosti na strane poplatníka, teda toho, kto dovolanie podal, a to vychádzajúc z § 6 ods. 2 vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku (za konanie na prvom stupni). Pritom platí, že poplatok za podané dovolanie sa stanovuje podľa sadzobníka platného a účinného v čase podania dovolania a zásada rovnakej sadzby bola zachovaná aj v tomto prípade, keď v rovnakom čase podaný návrh na začatie konania by bol spoplatnený sumou podľa rovnakej sadzby ako podané dovolanie navrhovateľa odhliadnuc od toho, že za iniciovanie konania na dovolacom súde sa vyberá poplatok v dvojnásobnej výške.

Ak by sa akceptovala právna úvaha žalobcu o striktnej definícii spoplatneného úkonu v sadzobníku súdnych poplatkov, založená podľa všetkého na tom, že položka č. 7a neobsahuje doslovnú zmienku (poznámku) o okolnostiach vyrubenia poplatku v prípade podania dovolania, potom by došlo k obchádzaniu vyššie citovaných ustanovení a súdny poplatok by nebolo možné vyrubiť za využitie práva podať mimoriadny opravný prostriedok proti meritórnemu rozhodnutiu v celej rade osobitných konaní, ktoré nespádajú pod položku č. 1, na ktorú poukázal navrhovateľ. Uvedené by sotva mohlo byť zámerom zákonodarcu, najmä ak zohľadníme, že súdny poplatok slúži na zabezpečenie úhrady aspoň časti nákladov objektívne vzniknutých v súvislosti s vedením dovolacieho konania iniciovaného poplatníkom na Najvyššom súde SR. V poznámke k spomínanej položke sadzobníka zákonodarca zopakoval skutočnosť, že v odvolacom konaní sa poplatky vyberajú podľa rovnakej sadzby, ako v konaní pred súdom prvého stupňa, právny základ pre vyrubenie súdneho poplatku za podanie dovolania ako všeobecného pravidla však vytvára samotný zákon o súdnych poplatkoch, ktorý následne prostredníctvom svojej prílohy špecifikuje položky spoplatňujúce jednotlivé úkony vrátane prípadných odchýlok. S prihliadnutím na uvedené jeho obrana spočívajúca v poukazovaní na neprípustnosť analógie legis nemôže obstáť.

Pokiaľ ide o námietku navrhovateľa, v zmysle ktorej bol návrh podaný pred 01.10.2012 a konanie tak začalo pred účinnosťou zákona č. 286/2012 Z. z., kedy bolo od súdneho poplatku oslobodené, túto odvolací súd rovnako vyhodnotil ako nedôvodnú. Z ust. § 18ca zákona o súdnych poplatkoch vyplýva, že za konania začaté do 30.09.2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30.09.2012, i keď sa stanú splatnými po 30.09.2012. V preskúmvanej veci však dovolacie konanie, ktoré navrhovateľ inicioval využitím práva podať mimoriadny opravný prostriedok proti rozsudku odvolacieho súdu, začalo dňa 18.09.2014, a to doručením dovolania súdu prvého stupňa. V tomto čase už bol účinný zákon č. 286/2012 Z. z., preto sa navrhovateľ nemôže odvolávať na vecné zákonné oslobodenie od súdnych poplatkov, ktorému konanie o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom podliehalo v danom prípade výlučne na prvom stupni.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.